

Izhaja
v ponedeljek
in četrtek.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—

Pozamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čekovnega
zavoda štev. 10.666.

Nemčija — republika ali monarhija?

Letos poteče deset let, kar je bilo poprejšnje nemško cesarstvo v Weimaru proglašeno za republiko. Ustava, ki vsebuje to določbo, obstaja še vedno, kar je najbolj znak, da ustreza potrebam nemškega naroda. Navzicle temu pa so nekateri prijatelji svetovnega miru v skrbeh, da bi lahko prišlo prej ali kasneje do preobrata. Te skribi so pa, vsaj za sedanje stanje, neutemeljene. Evo razlogov!

Res je, da so se vrstile koncem januarja ob priliki 70-letnice bivšega nemškega cesarja, v nizozemskem gradu Doornu velike svečanosti. Videli smo tam nastop vseh znamenitejših generalov stare nemške armade v polni cesarski uniformi, zbrali so se tam bivši dvorni in vladni dostojanstveniki, tudi taki, ki igrajo še danes v nemški republike važno vlogo. Došlo je v Doorn iz Nemčije tisoče brzojavnih častnikov. Toda nemški narod je v svoji celoti ostal ravnodušen. Seveda ni dvoma, da je še danes v Nemčiji zelo mnogo ljudi, monarhistov, ki so globoko prepričani, da je monarhija za državo bolj prilična oblika vladavine ko republika — kakor je bilo brez dvoma tudi v bivši monarhiji veliko republikancev. Toda ti monarhisti nikakor resno ne ogrožajo republike. Večinoma spoštujejo ustavo in žele k večjemu, da se v slučaju ugodnih razmer mirnim in ustavnim potom spremeni sedanji sistem. Kder pa pozna strankarsko stanje v nemškem parlamentu, ta ve, da v doglednem času ne bode prilike za tako spremembo — kakor se tudi doslej celo desetletje ni nikdo upal staviti predloga na spremembo ustave radi zopetne ustanovitve monarhije.

K temu se mora reči, da današnja Nemčija nima dovolj močnega moža, ki bi mogel biti vedja monarhističnega gibanja. Bivši nemški cesar je zgubil vsled svojega strahopetnega bega na Nizozemsko in tudi vsled raznih rodbinskih in gmočnih afer simpatije nemškega naroda. O njem se niti resno ne misli, da bi se mogel še kedaj vrneti na nemški prestol. Isto se je zgodilo tudi njegovemu sinu Vilimu, bivšemu prestolonasledniku. Tudi on je zgubil osobito vsled svojih družinskih afer prejšnjo priljubljenost med na-

rodom. Kljub temu, da biva danes v Nemčiji, se nikdo zanj ne zmeni. Enako se godi ostalim Hohenzollerncem. Lahko se reče, da nikdo nima upanja, da bi postal popularen. Tudi nekdanji večji in manjši kralji in vojvode po ostalih nemških zveznih državah so zginili iz ljudskega mišljenska. Izveta je morda Bavarska, iz sovraštva do Prusije. Vendar pa ima človek tudi glede Bavarske utis, da gredo tudi tam monarhistične izjave bolj iz grla, bolj radi švadroniranja kakor pa iz srca in iz potrebe. Značilno je, da tudi v bavarski deželnih zbornici ni bilo doslej nobenega predloga za restavracijo monarhije.

Potemtakem bi bilo računati samo še z nevarnostjo kakega puča (državnega udara). Tu bi se dalo znabiti misliti v prvi vrsti na narodne socialiste, ki so že poskušali tako brezumno početje. Vendar pa je njihova dejanska sila zelo majhna, saj štejejo v nemškem parlamentu komaj 12 glav. Oni sicer glasujejo v parlamentu celo s komunisti, vendar pa je zavezništvo s to prevratno skupino radi monarhije naravno nemogče. Komunisti tudi v Nemčiji nazadujejo, ker praktični nemški narod uvideva, da so njihova načela nevarne, narode in države uničujejo utopije. Največ prepričanih monarhistov steje nemško-nacionalna ljudska stranka (stranka pruskih junkerjev, bivša severno-nemška konservativna stranka, ki ima v Prusiji odločajoč vpliv). Vendar pa se da ravno o njej reči, da bi se težko odločila za kako nasilje tudi vprid monarhiji. Ona sicer sodeluje z znano bojno politično organizacijo »Stahlhelmom«, ki je svoj čas zahteval spremembo weimarske ustave, vendar pa očividno bolj iz strankarskih motivov. Nemški republikanci tudi pazio zelo na to zavezništvo in so ustanovili za vse slučaje proti »Stahlhelmu« svoje obrambne organizacije, »Reichsbanner« in »Jungdeutscher Orden«, ki jih vzdržujejo socijalisti, liberalni demokratje in nemški klerikalci. Tudi če bi hotel »Stahlhelm« kakorkoli rovariti za monarhijo, bi jih obe ostali obrambni organizaciji takoj ovirali, neglede na to, da se republikanci lahko zanesajo na svoje ljudi v armadi in »obrambni policiji« (Schupo, Schutzpolizei). (Da tu kot jugoslovanski opazovalci nemških razmer omenjam: mi imamo utis, da

so vse te »obrambne organizacije« v Avstriji in Nemčiji le prikrite vojaške organizacije, ki niso ustanovljene niti za obrambo nemških republik, niti za restavracijo monarhije, temveč za slučaj vojne na zunaj. Kajti čemu bi jih obstoječe vlade trpele? In še z uniformami in orožjem? Op. ur.)

In da se ostane pri nemškem parlamentu. Tam imajo stranke, ki so zasebnice sedanje republikanske državne uredbe, okrog 300 poslancev proti 154 komunistom, junkerjem in nacijonalnim socialistom. Podobno razmerje je tudi po zbornicah nemških zveznih držav. Vsled tega se lahko pozitivno trdi, da ostane v Nemčiji v dogledni dobi vse pri starem, tudi v slučaju, da Nemčija pri sedanjih pariških pogajanjih radi znižanja dolžne vojne odškodnine ne doseže posebno velikih uspehov, ali recimo, takih uspehov kakor jih pričakuje.

Občni zbor Državne krajevne zaščite dece in mladine v Celju

se je vršil v četrtek, dne 21. februarja 1929 ob primerni udeležbi. — Predsednik šol. upravitelj g. Bizjak Joško je otvoril občni zbor in pozdravil navzoče, posebno pa še g. Sl. Dimnika, upravitelja oblastnega dečjega doma v Mariboru kot referenta za mladinsko skrbstvo v mariborski oblasti in namestnika srezkega poglavarja g. vladn. svetnika Klopčiča. Nato se je vršilo predavanje g. Dimnika »O reorganizaciji in poživljjenem delovanju zaščite dece«. Predavatelj je živo slikal bedo in zanemarjenost naše dece, omenil naše zavode in zavetišča in nato prišel na neobhodno potrebo dnevnega zavetišča v Celju. Oblastni odbor iskreno želi, da bi se čim prej ustanovilo dnevno zavetišče v Celju in prosi zaščito, naj zastavi vse sile, da se ureničijo te želje in se s tem ustanovi v resnici nekaj lepega in velikega. K besedi se je oglasil g. vladni svetnik Klopčič, ki je povdrial, da bo sresko poglavarstvo vedno podpiralo drž. zaščito, posebno pa še ustanovitev dnevnega zavetišča in je nasvetoval, kako bi se dohodki povečali. Nato se je vršil občni zbor s poročilom društvenega odbora. Tajniško poročilo je podal

tajnik učitelj g. Janko Kramer. Tiho, brez hrupa in šuma je lansko leto naša zaščita praznovala 20-letnico, kar tako uspešno deluje v našem celjskem okraju. Tiha so njena dela, saj so dela tople, nesobične ljubezni. — In danes v teh bridkih povojnih dneh, ko je vseporosod prepolno onih, ki so toliko pomoči potrebnim, ko srečamo vse vod v obogate, ki iščijo pomoč, vsem tem je naša zaščita pomagala. Potrebna pa so zaščiti ogromna materialna sredstva, da bi mogla svoje delo organizirati tako, da bi čim več uboge dece uživalo blagotvorno pomoč zaščite. Ko je leta 1923. država ukinila denarno podporo, bi društveno delovanje moralno prenehati in naši revčki bi morali biti brez pomoči. Da se vsaj deloma pomaga nairevnejšim, so tukajšnji dobrtniki prisluhili na pomoč z vecjimi zneski, predvsem tukajšnja občina in okoliška celjska občina, mestna hranilnica celjska, Celjska posojilnica, Ljudska posojilnica, Južnoštajerska hranilnica. Srčna hvala gre vsem tem dobrtnikom v imenu društva, kakor tudi v imenu sirot. Na lanskem občnem zboru se ej sklenilo, da se zaščita obrne na vse občine celjskega sodnega okraja, na ministrstvo za socijalno politiko in na oblastni odbor. Storili smo to, a žal, le par občin se je odzvalo naši prošnji in poslalo majhne zneske. Hvala jim za to! Zaščita se je v preteklem letu nahajala v težkem položaju, tako da smo že mislili, da se bo uničilo vsega priznanja in vse hvale vredno stremljenje zaščite. Podprlo pa nas je ministrstvo za socijalno politiko in oblastni odbor mariborski, kaiti od vseh smo prejeli izdatno podporo. In zopet je oživel občinstvo delovanje. Hvala občema dobrtnikom! Gleda društvene agilnosti naj omenimo, da je v preteklem letu zaščita priredila meseca junija evetični dan, ki je prinesel lep prispevek. Za Božič smo napravili božičnico, s katero je zaščita izvedla obsežno karitativen delo, kajti 30.000 dinarjev je naklonila revnim šolarjem tukajšnjih osnovnih šol. Zaščita je ta denar imela deloma v prihrankih iz prejšnjih let, deloma je vse leto zbirala in se trudila, da bi mogla pomagati za zimo čim večjemu številu prošnjikov. K akciji za božičnico so pripomogli celjski magistrat, celjska okoliška občina, tukajšnji denarni za-

Oče Kondelik in ženin Vejvara

Češki spisal Ignát Herrmann.
Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

36

Vejvara je pustil prepir o pivu in se je raje obrnil k Pepici, ki se je bila že seznanila z njegovimi sestričnimi. Gospa Kondelikova je bila zopet »alianc« s teti, in mojster Kondelik je poučeval strica o barvah in slikanju, razkladal mu je, da je slikanje na steno boljše nego na tapete, ker v tapetah se rade naseljajo stenice, potem pa se tapete tudi lepijo s škrobom, v barve pa se daje klej — to je razloček. Stric Vejvarov pa je dokazoval nasprotno, da je »sukano« delo za vse na svetu boljše od »stikanega«, pa naj bo, kar hoče.

Predno je minila ura, je prišel tudi gospod svetnik Vonasek s soprogo. Vejvara ga je spoštljivo pozdravil in začelo se je zopet pozdravljanje. Gospod svetnik je blagohotno stisnil roko obema mojstroma, s starodavno galantnostjo se je poklonil gospoj Kondelikovi in teti Vejvarovi in ko je prišlo na Pepico, jo je pozorno pogledal, prijet je njen desnico z obema rokama, pošteno jo stresel in rekel dvornljivo:

»No, sedaj razumem, gospodična, zakaj se naš gospod Vejvara tako pogosto zamislji! Jaz bi se tudi na njegovem mestu... Ampak vsa čast, ničesar pri tem ne zanemari.«

Gospa svetnikova je vzela družbo — posebno ženske — ostreje na muho. Izhaja v ponedeljek in četrtek.

Očvidno se je hotela delati imenitno, toda imenitna sem, imenitna tja, ženska natura je prišla hitro zopet do veljave in gospa svetnikova je postala zelo vlijudna, posebno ko je opazila, s kakim spoštovanjem jo gledata obe gospe.

Gospod svetnik se je takoj vrnil med oba mojstra in ko je pokusil pivo, je rekел možato:

»Gospodje, pustimo dame govoriti, mi trije pa bomo vrgli »maksi« (igra) — to se pravi, če ga znate!«

Mojster Kondelik je samo pokimal z glavo, kakor da se samo ob sebi razume in stric Vejvara je rekel spoštljivo:

»No, igrat žem, igrat, gospod svetnik, toda ne vem, če boste zadovoljni z menoj.«

Tako so bile tu karte in ko so se gospodje domenili, je začel gospod svetnik »deliti«. Delil je neizrečeno spretno, virtuozen; malokateri eskomoter bi se mogel z njim meriti, tako so mu karte polzele izpod prstov. Zdeleno se je, da jih obvlada ravno tako mojstersko, kakor svoj referat na magistratu.

Prijetno je potekal čas celi družbi. Davno je že bila zunaj črna tema, davno so se že kadile petrolejske svetilke — na Prago ni mislil nihče. Gospod Kondelik je popolnoma pozabil,

da sedi lep kos pota od Vyšehradskih rrat, in pil je kakor doma. Vejvara tudi ni priganjal k odhodu — gospoše vedno nista bili gotovi z ono dolgo storijo, ki si jo pripovedujejo vse ženske na celem svetu in ki se ne bo nikdar končala — in tako so sedeli v božjem strahu, dokler ni naenkrat bila osma ura. Tu so se odprla vrata in vstopila sta dva ali trije gostje, beli kakor mlinarji, sneženi za dva palca na debelo.

Gospod Kondelik je slučajno pogledal na vrata in je zaklical: »Kaj pada zunaj sneg?«

Seveda, pa še kako, je pritrdir golstilničar, tam je že snega za gleženje visoko. In krasen metež!

Mojster Kondelik je postavil vrček na mizo in je rekel soigralcem: »Pustimo sedaj to, gospodje.«

Torej še enkrat naokoli, je odgovoril gospod svetnik, kateremu se je ravno najbolje godilo. Dobil je »imenitno kartu«, trikrat zapovrstjo je igral »dvojno« in takoj nato »glavno igro«.

»Še enkrat naokoli, je ponovil. Saj bomo prišli domov.«

Gre samo za to, kako bomo prisli, je opomnil mojster Kondelik božljivo. »To je precejšen kos pota!«

Ni mogel strpeti. Še predno je razdal gospod svetnik karte, je odšel mojster ven, da bi pogledal, kako je z vremenom.

Cez nekaj časa se je vrnil, pogledal čmerno Vejvaro in je zamrmral:

»Saj sem vedel, da bo takot Snega

je do kolena in veter, da človek niti gledati ne more!«

Povedal bi bil popolnoma vse družce, ko bi se ne žemiral pred Vejvarovimi sorodniki, posebno pa pred gospodom svetnikom. Vendar je Vejvara razumel njegov pogled.

»To bo minilo, gospod sošed, ga je tolažil mojster strugar.«

»Do jutra gotovo, je odgovoril gospod Kondelik pikro, »toda jaz bi bil rad prej doma.«

»No, molči, stari, se je vmešaval gospa Kondelikova, ki je slišala poslednje besede in ki se je bala, da se ne bi razvila neljuba debata, najamemo kako kočijo in se napolimo — nič se nam ne bo zgodilo.«

»Da, ali misliš, da stojijo tu kočje kakor pred kelodvorom!« je mrmljal mojster.

»O, kočij je veliko, gospod, je priponmil oče Janoušek, ki je gledal zadržal na karte. »Vedno drdrajo mimo — je nedelja.«

Mojster Kondelik se je ozrl na Vejvaro.

»To je vaša stvar — le spravite kaj skupaj! Peš vam ne grem od tod.«

»Brez skrbi, je pomagal Vejvari iz zatrege oče Janoušek, »prav lepo se boste peljali.«

Vejvari je bila sreča mila. Še predno je prišla igra trikrat naokoli, so se zaslišala zunaj kopita in Vejvara je hitel na cesto. Hvala Bogu! Bila je kočja, ki se je vračala iz Krča. Takoj jo je vstavil in se je vrnil vesel v gostilno.

»Pojdim, gospod!«

»Že sedaj domov? je vprašal go-

vodi in sicer Mestna hranilnica, Celjska posojilnica, Ljudska posojilnica ter tukajšnji trgovci in peki, ki so z lepimi prispevki pripomogli do božičnega veselja naši revni deci. Srčna hvala vsem dobrotnikom! Odbor je imel v preteklem letu 4 seje. V teh sejah se je dovoljevala denarna podpora prošnjikom. Enega dečka smo spravili v oblastni dečji dom v Mariboru. To je naše delo! Mnogo jih je, ki so potrebeni naše pomoči in nas kličejo, zato pojdimo vse in skrbimo zanje.

Blagajniško poročilo je podala gospodinja šol. upraviteljica Ivanka Zupančič. Poročilo blagajničarke obsega izčrpne podatke o dohodkih in izdatkih za l. 1928. Revizor računov g. šol. upravitelj Franc Voglar je poročal, da je našel blagajniške knjige v najlepšem redu in predlagal blagajničarki absolutnijo s pohtavo, kar je občni zbor soglasno odobril. Pri volitvah se je po vzliku izvolil stari odbor, ki je sledel: predsednik Joško Bizjak, šol. upravitelj; podpredsednika ga. Ela dr. Kalanova; tajnik gosp. Janko Kramer, učitelj; blagajničarka gdč. Ivanka Zupančič, šol. upraviteljica; odborniki: ga. Logarjeva, g. R. Pestevšek, šol. nadzornik; g. Jože Jagodič, trgovec; namestnica ga. dr. Božičeva; preglednika rač. g. rač. svetnik Kalan in g. Fran Voglar. šol. upravljatelj.

Pri slučajnostih se je g. predsednik iskreno zahvalil g. primariju dr. Reisenku, šefu šol. poliklinike, ki mnogo storii za naše uboge otroke.

Nadalje se je zahvalil gdč. Zupančičevi, strok. učiteljici kot zastopnici Kola jugoslov. sester, ki mnogo žrtvuje za bedno deco. Nato zaključi gosp. predsednik občni zbor. *K...r.*

Prvi kontakt med Jugoslavijo in Bulgarijo od I. 1923.

V soboto so došli v Pirot (mesto ob jugoslov. - bulgarski meji ob železnici Niš-Sofija) jugoslov. in bulgarski delegati, da urede vsa vprašanja, ki so v zvezi z ureditvijo raznih vorašanj, ki so v zvezi z ureditvijo jugoslovansko-bulgarske meje. Ker ta konferenca po menja zboljšanje odnošajev med obe dva sosednima slovanskima državama, vlada za njo mnogo zanimanja in je došlo v Pirot mnogo domačih in tujih časnikarjev. Jugoslovensko delegacijo tvorijo direktor administrativno-pravnega oddelka zunanjega ministrstva Rajko Vintrovčič, brigadni general in načelnik štaba III. armije Ilič, niški veliki župan Milorad Jovanović ter tajnik zunanjega ministrstva Nikola Šujić. Na kolodvoru v Pirotu so bili svečano sprejeti od predsednika pirotke občine, sreskega poglavarja in ge-

spod svetnik. »Ali se nikjer ne ustanite, da bi mogli dokončati partijo, ko smo tako razigrani?«

Gospod svetnik ni imel rodbine in bilo je zanj prezgodaj, da bi šel domov.

In ko je imel mojster Kondelik voz, se mu je vrnila dobra volja.

»Dobro, gospod svetnik! Kaj pa pravite Mahuliku? Imamo tako in tako isto pot — oče Vejvara tudi pride za nami! No, Vejvarka, spodbudite strička!«

Ni bilo treba spodbujati. Stric Vejvara se je dobro počutil v novi družbi — in njegova žena tudi. Zmenili so se, da pridejo za Kondelikovimi — in ako ne bo voza, no — pa voidejo pes. Sicer pa je oče Janoušek trdil, da imajo tu izvoščki v nedeljo »veksel«, da pojdejo vse kakor s svatbe.

S Kondelikovimi se je družba le kratko poslovila. Saj se ie razumelo samo ob sebi, da se novo znanje ne more kar tako hitro končati — pri Mahulku pridejo zopet vku.

Vsi širje so se stlačili v kočijo, kočijaž je porabil vso svojo zgovornost, da bi se konj zganil — par krepkih priimkov še, konja je bilo sram in je potegnil. Vejvara in gospa Kondelikova sta zahvalila natihoma Boga, da se je stvar tako srečno končala . . .

Kočija se je stresala in drdrala in izletnike so že pozdravljala Vvšeheradská vrata, ko je naglo na strani, kjer je sedel gospod Kondelik, nekaj zahreščalo, počilo, kočija se jeagnila, še malo zadrdrala — in se ustavila. Na kozlu se je oglasila strašna kletev, oje je zaječalo, vratica so se odprla in zaslišal se je kočijažev glas kakor pil:

general Dragutina Koraisa. S kolodvora se je naša delegacija odpeljala v hotel »Esnaf«, kjer je nastanjena. Tudi bolgarski delegacijski je bil prirejen na kolodvoru svečan sprejem, ki so se ga udeležili poleg drugih oficijskih zastopnikov tudi člani naše delegacije. Bolgarska delegacija je nastanjena v hotelu »Nationale«. Sinoči sta se stali obe delegaciji k skupni večerji. Svečana otvoritev konference je danes ob 9. dopoldne. Sejo bo otvoril predsednik pirotke občine, nakar bo prevzel predsedstvo vodja naše delegacije Vintrovčič. Občinski dom, v katerem se bo konferenca vršila, je okrašen z našimi in bolgarskimi zastavami.

Kaj bo s stanovanjskim zakonom?

Prvi maj ni več daleč, vsled tega se vsi zanimanci povprašujejo, ali bo podaljšan ali ne. Kakor izvemo iz Beograda, pa ministrstvo za socijalno politiko tega vprašanja še ni proučevalo. Nekateri trde, da se letos stanovanjski zakon ne bude več podališč.

Domače vesti.

d Neenaka praksa glede javnosti sej novolimenovanih občinskih svetov. Dočim se celjski novolimenovani občinski svet brani javnosti (zanimivo je, da je za tajnost glasovala kompletno bivša partizanska večina v občinskem svetu), čitamo v listih, da so seje imenovanega ptijskega občinskega sveta brez strahu javne. Kaj je tedaj prav? Prosimo pristojne oblasti, da to zadevo razčistijo, toliko bolj ker imenovani občinski sveti niso nikake partizanske politične organizacije, temveč po volji in namenu Nj. Vel. kralja izključno objektivne in neutralne gospodarske korporacije.

d »Cillier Zeitung« — in nikdar več. Ker je nova naša vlada odločno prepovedala tuzems' im nemškim listom rabi nekdanjih spakedranih in vsiljenih nemških imen za naša mesta, gore, reke itd. je morala tudi »Cillier Zeitung« spremeniti svoje ime. Prekrstila se je, kakor smo včeraj videli, v »Deutsche Zeitung« kot »organ za nemško manjšino« v Sloveniji. »Cillier Zeitung« je v svoji poslovilni številki ogrizla tudi »Novo Dobo«, kar ji seveda radi razumljive zmedenosti ne moremo zameriti. Edino to bi radi povedali nemški »manjšini«: Kadar bodo koroški Slovenci in pa tudi potniki iz Slovenije smeli v Celovcu po gostilnah in kavarnah vsaj sami med seboj slovenski govoriti, ne da bi jih kdo nahrulil in ne da bi jih nagnali iz lokala — tedaj bodo videli v Avstriji v saj malo dobre volje za pravičnost in dostojnost napram slovenski manjšini. Mi smo skromni — in bi tudi našim Nemcem

nekoliko te skromnosti priporočali, če jo seveda sploh zmorejo.

d Središko obrtno društvo je imenovalo znanega prvorobitelja za napredek in pravice obrtništva g. Jakoba Zadravca, paromlinjaria in veleposestnika v Središču za svojega častnega predsednika. Diplomo, ki mu jo je izročil društveni odbor, je prekrasno delo slikarice, gospe Marjete dr. Robičeve. Tudi mi g. Zadravcu k zadružnemu odlikovanju prisrčno čestitamo!

d Občni zbor Jugoslovansko-čehoslovaške lige v Celju se je vršil v petek 22. t. m. v rdeči sobi gostilne »Barodni dom«. Občni zbor je vodil predsednik lige g. dr. Juro Hrašovec. Spominjal se je dveh glavnih prireditiv v minulem društvem letu, češkega tečaja in Masarykove slavnosti. Tečaj za češki jezik je trajal od 1. novembra 1927 do 15. maja 1928. Podučeval je konz. ataše gosp. Novák iz Ljubljane, obiskovalo pa je tečaj spočetka 60. ob zaključku 25. oseb, večinoma dijakov iz 6.—8. razreda. Tečaj se je zaključil z malo slavnostjo in občnim zborom lige, katerega se je udeležil tudi ljubljanski češki konzul g. Resl. Na Masarykovi slavnosti je imel ligin tajnik g. prof. Orožen lepo predavanje. Iz tajniškega poročila je omeniti vprašanje, kje naj bi se vršil letos državni kongres lig (pravzaprav Saveza lig v Beogradu). Celjska liga ne zavzema tu nobenega principijelnega stališča, njej je enako ljuba Ljubljana, Zagreb, Beograd ali Split. Gleda poročevalca na tem kongresu pa se bodo slovenske lige kasneje sporazumele, ker je pričakovati, da se bode kongres vršil še v prvi polovici septembra. Blagajnik g. prof. Holeček je poročal, da je štela liga v minulem letu 54 članov; koncem leta je imela premoženja Din 161245. Članarina za leto 1929 se bode pobrala spomladis. Razvila se je prav živahnha debata. Radi učenja češčine je poročal ligin tajnik, da se upelje najbrže že bodoče šolsko leto na gimnaziji od 6. do 8. razreda učenje jednega od velikih slovanskih jezikov t. j. ali češčine ali poljčine ali ruščine kot obvezen predmet. Učne knjige in šolski slovarji se že pripravljajo. Ker so obiskovali češki tečaj v prvi vrsti le dijaki, bi odpadla potreba takšega tečaja. Vendar pa je občni zbor na predlog prof. Mravljaka sklenil, da se ligin češki tečaj obnovi, ako bi že ne došlo do poduka češčine na gimnaziji. Na predlog ravn. Grudna se sklene, obrniti se na čehoslov. konzulat v Ljubljani s prošnjo, da preskrbi predavatelja, ki bi naj ali vsak mesec, ali pa vsaj večkrat na leto priedel v Celju predavanje o Čehoslovaški, na pr. o gospodarskih in socijalnih razmerah, o državni ureditvi, literaturi itd., pri čemur bi se nai bolj upoštevala

praktična, širokimi ljudskimi krogom dostopna snov ko abstraktna. Liga ima predvsem namen seznaniti obo naročno s tem, kako in kje živita, dela, gospodari. To bi nam dalo lahko marsikatero krepko vzpodbudo (obrt, trgovina, kmetijstvo!). Ker daje naše ministrstvo za prosveto gotova denarna sredstva za tako praktično propagando, se je sklenilo na iniciativu gosp. dr. Hrašovca, da se bodo storili primerni koraki za dosego kakih tozadnevnih denarnih sredstev. Odbor je pri volitvah ostal domalega isti kot lansko leto s predsednikom g. dr. Hrašovcem, podpredsednikom višjim stavb svet. inž. Marekom, tajnikom g. inž. Osvaldom, blagajnikom g. prof. Holečkom in odborniki gg. ravn. Grudnom, upraviteljem Prekorškom, prof. Orožnom in prof. dr. R. Sadnikom. Želimo ligi pri njenem idealnem delu lepih uspehov!

d Planinski sejem dne 2. III. t. l. v Celju. Lanski planinski sejem je še vsem obiskovalcem v prijetnem spominu Savinjska podružnica SPD predredi tudi letos v soboto 2. marca t. l. ob 8. uri zvečer v vseh prostorih Celjskega doma svoj peti planinski sejem, ki bo nudil iz svojega pestrega programa toliko, da bo prišel vsak na svoj račun. Lepe dvorane bodo izpremenjene v slíkovo gorsko pokrajino. Iz programa navajamo, da bo godba proizvajala koncertne točke in igrala k plesu, oder bo nudil šaljive nastope, petje, jazz-orkester iz Svetja, nastop originalnega pevskega zabora »Zguba« i. t. d. Sejmski šotori pod vodstvom brhkih planink bodo nudili vsega v izobilju. Obleka poljubna, vendar se želi čimveč turistovskih, športnih in narodnih noš. Vabila se ne bodo razpošljala in je vabljeno vsak, ki ljubi naravo in pristno plan. razpoloženje. Vstopina 10 Din za osebo. Čisti dobiček je namenjen za stavbo naše najvišje plan. koče pod Ostrico.

d Popravila gramofonov izvršuje Anton Lečnik, Celje, Glavni trg. 105

Velika moda

so spomladanski in letni plasti, posebno če so fini in krasni izdelani. Predno si letos nabavite plasti, pod nobenim pogojem ne opustite si preje ogledati veliko zalogu istih v restorani. R. STERMECKI, Celje. Cene plastičev so: modno krilačast 258 Din, moderno melirani 350, kasha 410, kasha s svilo podložen 585, koverkot 600, kasha dunajski modeli 840 in 1115 Din. Razen tega so na zalogi krasni modeli od bluz, kostumov, kril in otroških oblek. Oglejte si izložbe in ogromno zalogu. Nakup neprisilen.

»Da bi se nam tako Vejvara ubil, je pripomnil gospod svetnik Vonasek, sedaj ko bo ravnokar avanziral!«

Gospa Kondelikova je sunila hčerkko s komolcem in Pepica in je veselja zaredla. Res, imenito se je obnesel njen prvi jubilej!

XI. Beneška noč.

Gospod Vonasek je prorokoval, da bo avanziral Vejvara »ravnokar«, vendar je trajalo še precej časa, predno so se uresničile Vejvarove zlate sanje. Na magistratu gre vse z resnimi uradnimi koraki. Ni majhna stvar, napraviti iz praktikanta koncipista.

Vejvara je upal, da dočaka to spomlad, in polovici marca približno, da bi mogel prinesi Pepici na njenega godu dan svoje imenovanje kot najdražji dar — žalibog, ni dočakal tega. Prišel je samo s šopkom in s skromno, vendar radostno gotovostjo, da se to že pripravlja.

No, in slednjič je pristopil prvo soboto v juniju k njmu gospod svetnik Vonasek in mu je blagohotno povedal, da bo danes teden o njem odločeno. Slednjič je izpolnjen in odobren elaborat o razširjenju nekaterih referatov, o imenovanju novih tajnikov in koncipistov — in med temi bo on, Vejvara. Najbržje pri seji mestnega sveta danes teden, gotovo, da!

Prvi, komur je Vejvara takoj drugi dan to zaupal, je bila Pepica.

»V soboto, najdražja gospodična Pepica, molite zame. V soboto zvečer zveste, na čem sem. In zjutraj v nedeljo bo v časopisih. V nedeljo torek pridem, Pepica, in poprosim cenzene starše, da bi mi izročili najdražji biser — da bi mi izročili . . .«

»Prosim — naj zlezejo ven! Zlomilo se je kolo!«

»Za božjo voljo!« se je izvilo gospoj Kondelikovi iz grla.

Vejvara je okaimenel. V tem trenutku se ga je polastila babieverna tesnoba, da ga neka strašna nsoda zasleduje pri vsakem koraku in da mu pripravlja nezgode. Poslednja njegovga misel je bila, da se ne bi bilo to zgodilo, da ne bi sedel tu, da bi se Kondelikovi srečno pripeljali v Prago. In morda bi sploh ne mislil več — toda v tem trenutku ga je prijela Pepica za roko in mu je močno stisnila desnico, kakor bi prosila pomoči. Toda preden je mogel kaj spregovoriti ali napraviti, se je oglašil mojster obupno:

»Jaz sem vedel, da nas čaka nesreča! Vejvara — temu-le pravite vi jubilej in meni . . .«

Ni dokončal. Komaj se je zganil, se je kočija obrnila skoraj na bok in mojster se je zvalil naravnost v sneg.

S čudovito hitrostjo je bil zopet na nogah in ko je Vejvara pomagal damema iz voza, je grmel Kondelik kočijaž:

»Kako posodo pa imate, človeče! Kako si upate iti od doma s tako podrtijo! To-le naznam — tega ne pustim kar tako . . .«

Izvošček je dvigal kočijo in je ravno tako jezno odgovoril mojstru in premeril z očmi njegovo osebnost:

»Tisoč ljudi sem že prepeljal — toda ravno pod njimi se je to zlomilo, tukajle — na ti strani. In ni čuda, to je vendar peza! In to je kočija, pane, to ni tramvaj, panel!«

No, najgrši kos potoa so imeli za seboj; mati in hči sta stresli z očeta

sneg. Vejvara je plačeval voznika, ki so ga ostavili usodi — in čez pol ure so se oddahnili pri Mahulku v Mysljevi ulici.

Pepica se je sedaj celi nezgodi smerila — toda potihoma, da bi oče ne opazil, in Vejvara, s tem osrčen, je dobil zopet pogum in se ni prav ničbal mojstrovin opazk, katerim gotovo ne uide.

Le dober zajec je spravil mojstra v boljšo voljo. Seveda, popolnoma molčati ni mogel. Ko si je po večerji prižgal viržinko, je planil na Vejvaro:

»Ko bodo nekoč hodili sami, Vejvara, z ženo, in ne bo poleg nobenega razumnega človeka, vi se še pobijete! In ko se vam bo to primerilo, spomnite se name, da sem vam to prerokoval.«

Bodi zadovoljen, stari, da se je vse tako srečno končalo, ga je mirila gospa Kondelikova.

»Zadovoljen, zadovoljen,« je ponavljal mojster. Vedno moram biti zadovoljen, dokler me kje ne ubijete ali utopite! In to mi napravite

d Pravoslavna srbska cerkvena občina v Celju priredi v soboto 9. marca ob pol 9. uri zvečer v prostorih Celjskega doma slavnostno zabavo v korist zidanja cerkve Sv. Save v Celju.

d Iz učiteljske službe. Upokojeni(e) so: Franc Srebrnič na Viču pri Ljubljani, Ferdo Rozenštajn v Št. Juriju ob Taboru, Josip Bernik na mešč. šoli v Celju, Marija Zidar-Klajnfelder v Lembergu, Sabina Serajnik v Konjicah, Metod Vučler v Rečici ob Savinji.

d Prvi tečaj za luženje lesa, katerega se je udeleževalo 26 mojstrov, pomočnikov in vajencev, je bil v soboto, 23. t. m. zaključen. Predaval je zelo zanimivo g. prof. Tratnik s srednje tehnične šole v Ljubljani. Danes, 25. februar, je pričel nov tečaj, ki bode istotako trajal zopet 4 dni.

Južno vreme, ki je nastopalo počasi že v soboto, se je včerajšnjo nedeljo popolnoma razvilo. Tako težko kot letos ga nismo že desetletja pričakovali, saj nam je zima prinesla poleg hudega mraka polno bolezni, pomanjkanje kurjače, zasluzka, mnogokrat celo hrane in vode. Polovica Celja ima zamrznjene vodovodne cevi. Na strehah so po včerajšnjem, nočnem in današnjem jugu že kaže opeka, teče z vseh streh, vodo imamo povsod, ker je naš slavni magistrat pozabil na odvažanje snega. Zdi se, da bodo sitnosti s Savinjo. Potoki okrog Celja se polnijo, na Savinji tudi popušča led, ki se lahko zrine proti našim mostovom. Potrebna boda energična obramba. Danes kaže topomer dopoldne 8° C. Zanimivo je, da imajo istočasno v notranjosti Srbije hud mraz, do 14 in 15 stopinj pod ničlo.

d Plazovi na proggi Celje — Ljubljana se z nastopom južnega vremena ponavljajo, osobito na kritičnih mestih pod Vipoto pri Celju, Zagorju in Lazah. Z Vipote je zgremel večji plaz na proggi ob 3. uri popoldne, vendar so pa proggi takoj očistili; drugi plaz je bil ponoči in tretji danes dopoldne, tik za osebnim vlakom, ki prihaja ob 10. uri dopoldne v Celje. Ponoči so morali promet od 3. do 7. ure zjutraj zapreti. Na Vipoti so sicer na ogroženih mestih palisade, toda so polne in sneg drč čez. Vsled tega plazovja si pomaga železnica tudi z enotirnim prometom, kakor gre. Savinska dolina ima zelo močen promet. Celo izvanredni vlaki vozijo premog za železnico in privatnike iz savinskih revirjev. Istotako se je ščistila tudi že celjska postaja. Kakor se čuje, se vrši po celi državi normalni osebni in tovorni promet.

d Na okoliški deški osnovni šoli v Celju so pričeli danes z običajnim podukom. Tudi v gospodinjskem tečaju kmetijske nadaljevalne šole se poduk nadaljuje. — Gospodinjski tečaj se v nedeljo 3. marca ob 3. uri pop. zaključi s sledočo prireditvijo: 1. Gledališka predstava »Prevaranec«. 2. Šaljivi nastop ob spremljanju godbe. 3. Rajalni nastop gojenk. 4. Razstava gojenk gospodinjskega tečaja v zdravniški sobi v pritličju, ki je na otvorenju tudi dopoldne.

d Mali požar. V nedeljo, 24. februar, ob 2. uri zjutraj so pričele goreti v nekem zaboju pred stanovanjem Terezije Čudnove v drugem nadstropju starega okrožnega odišča v Celju neke eunje. Povzročile so mnogo dima. Priekla sta hitro dva stražnika, ki sta ogenj pogasila.

d Tatvina. V soboto je ukradel nekdo v celjski cinkarni iz sukne Jakoba Ribežla v gotovini 700 Din. Tat je neznan.

d Carinske ugodnosti za uvoz žvepla in galice. Gospodarski in finančni odbor ministrov je imel včeraj sejo, na kateri je sklenil znižati uvozno carino pri galici od 12 na 6 Din v zlatu za 100 kg. Uvoz žvepla je carine prost. Glede celjske Cinkarne, ki je prosila za uvoz pločevine, da bi jo v svojem podjetju pocinkala, se je sklenilo, da se prouči najprej njeno finančno stanje in odnosa njene sedanje uprave do države. Konečno se je sklenilo, da se carina na uvoz avstrijskih bučnic ukine, da se doseže olajšave za izvoz našega bučnega olja v Avstrijo.

d V celjski okrepčevalnici, o kateri ustanovitvi poročamo na drugem mestu, se razdeli dnevno 150 do 160 porcij toplega čaja z limono in istotoliko zemljic.

d Plaz ga je zasul. Posestnik Franc Stoklas iz Sv. Janža na Tinjskem je

šel po opravkih v Loko. Zvečer se je vračal domov. S strmega hriba nad potom pa se je tedaj spustil v dolino ogromen plaz in je Stoklasa zasul. Odkopali so ga mrtvega še le prihodnji dan.

d O cenah za jajca smo dobili pri Zadružni za izvoz jajc v Št. Juriju ob j. Ž. sledočo informacijo: »Mednarodna jajčna trgovina je v tej abnormalni zimi popolnoma irregularna. Vsled minimalne produkcije povzročene po hudem mrazu in oviranem prometu je nastalo v naših mestih tako pomanjkanje blaga, da je cena poskočila na bajno višino 3 Din tako, da je izvoz popolnoma miroval. Kakor hitro bo pa promet zopet popolnoma urejen in bo nastopilo le nekaj milejše vreme, se bodo te bajne cene takoj znižale. Izvozničarji in inozemski uvozničarji so že sedaj kako previdni, ker dobro vedo, da lahko cena čez noč pada.«

d Spomlad, zlata mladost, nemotena sreča, paradiž, moderna godba, ples, kabare, alpinski variete, Himalaja, sejm, gledališče, lov na gamze, Logarska dolina, radio, rivijera, cirkus, pastirsko življenje, Triglav, hipermoderarna lepot, Ojstrica, skupno ležišče, kavarna, pragozd, amerikanska maneža ali menažerija, srečolov, The Svetina - Jazz, dr. Woronov, Korošica, glavni dobitek, radio-oddajna postaja, raj Evrope, majsko veselje, planinski goč, separe, radost in veselje, smučarska idila, Hindukuš, pevski zbor »Zgur«, konec zime, brezkrbna bodočnost, Pečovniški kino, Afganistanška harmonija, tango milonga, kombinirana narava, solnce, majski randevu, Zlatorog, švicarske krave, avtobus-promet skozi Hudičev graben, gorski zrak, planinski sejm 2. marca 1929 — hotel Union

d Odstranjevanje snega s streh v mestu Celju iz varnostnih razlogov. V izogib nezgodam, katere bi mogel povzročiti pri naglem nastopu južnega vremena visoko nakopičeni sneg in led na strehah obulicnih hiš, odrejamo, da puste hišni posestniki v mestu nemudoma odstraniti z vseh strmih streh, ki niso opremljene z dovolj močnim in visokim omrežjem za zadrževanje snega in kjer bi bila vsled eventualnega padanja ogrožena varnost pasantov. Istotako se mora sproti odstranjevati ves s strešnega žlebovja viseči led, ki v jednaki meri ogroža osebno varnost. Ves s streh ali z dvorišč na ulico namešani sneg mora hišni lastniki nemudoma na svoje stroške odvoziti v Savinjo, oziroma na mesto, ki so ga organi mestne občine odzakali. Pasantom se pa priporoča pri nastopu južnega vremena čim največja previdnost ter hoja v ozkih ulicah tesno ob hišah, v širokih pa istotako tesno ob zidu ali v sredini ulice. Najbolj ogroženih mest v razdalji cca. 2 do 3 metrov od hišnih zidov se je pri južnem vremenu ves čas, dokler ne skopni na strehah ostali sneg in led, čim najbolj izogibati. Hišnim lastnikom se naroča, da vsa eventualno za pasažo ogrožena mesta ob hišah nemudoma opremijo z vidnimi opozorilnimi znaki. (S poševno k zidu prislojenimi letvami in sličnim.)

Mestni magistrat celjski.

d Železniška nesreča. V soboto noči je trčil nad Brodom orientekspres v tovorni vlak, ki je stal na proggi, ker mu je zmanjkalo pare. Radi močnega sunka je skočilo pri tovornem vlaku s tira več wagonov, med njimi tri cisterne petroleja, tri prazne cisterne, službeni voz in jeden tovorni wagon, ki so se vsi močno poškodovali. Nesreča se je zgodila ne ta način, da je vozil ekspresni brzovlak po napačnem tiru (železnica je sedaj tam dvotirna). Progo so do jutra očistili, vendar pa so imeli vlaki precejšnje zamude.

d Pouk na celjski realni gimnaziji ostane ukinjen do vstetega 28. februarja 1929.

d Javna okrepčevalnica v Celju. Radi silnega mraza je Delavska zbornica danes otvorila v poslopu ekspositure Javne borze dela v Celju. Razlagova ulica štev. 5 javno okrepčevalnico, v kateri se oddaja dnevno od 8. do 18. ure siromašnim slojem brezplačno vroč čaj s kruhom.

d Umrli so: dne 21. februarja v Zavodni Erna Friedrich, 9 mesečni otrok natakarice; dne 22. februarja v Petrovčah 70 letni posestnik Jakob Zupanc; v bolnici istega dne 62 letna prevžetkarica Tereza Arnšek iz Velike Prešice in 80 letni brezposelní dñinar Franc Orešnik iz Celja; 23. februarja v Ga-

olepijo vsak obraz. Cesto že zadevuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežajočim Chlorodont-pasto, da se doseže lep slikovit zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetko za zobe. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilo neprijeten duh ust, odstranjujejo se na temeljitejši z Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane 5 Din. 8—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehke ščetke), za stare (trdne ščetke). Pristno sponzor v originalni modro-zeleni obroži z napisom Chlorodont. Doliva se povsod. — Poslužite nam ta oglas kot tiskovino tomot ne zlepiti dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor.

54

Beli župan

berju tovarniški delavec Egidij Sajovic, v celjski javni bolnici pa Majcen Ivanka, 5 letna hčerka dñinarice iz Ostrožega in Martin Korbar, 66 letni hlapec iz Velenja; 24 februarja v vojni bolnici 25 letni Abdulja Istrfovič, vojak 39. pp. in v Gaberju 22 letni tovarniški delavec Karl Pašelc v Gaberju; 25. februarja v Celju mesarski mojster Ivan Lapornik, 35 let star.

d Iz pošne službe. Prestavljen je zvan. Josip Zitterer iz Celja v Štore.

d Imenovan je g. Ivan Sajovic za učitelja risanja na gimnaziji v Celju.

d Umrl je vokojen mestni stražnik g. Matija Grzinič. Pogreb se vrši v torek popoldne. Rojaki se pozivajo, da se ga udeleži polnoštevilno.

d „Slovenska pesmarica“, zbirka naibolj priljubljenih narodnih in umeđnih slovenskih pesmi, urednik Ante Beg, je ravnokar izšla pri Goričar & Leskovšku v Celju. Cena vezani knigi je 40 Din. Toplo priporočamo!

d Izseljevanje iz naše države decembra 1928. Meseca decembra se je izselilo iz naše države 1249 oseb, med njimi 149 iz Slovenije. Celo leto 1928 se je izselilo iz naše države 21.789 oseb, za 187 manj ko v letu 1927.

d Autobusna zveza med Mariborom in Celjem že od zadnjega četrtek sem redno funkcionira.

d Redni svinjski sejmi se vpeljejo na Laškem in sicer vsak prvi in tretji četrtek v mesecu. Prvi tak sejm bo de 7. marca t. l.

d Katastrska uprava v Krškem. Finančni minister dr. Šverljuga je odredil, da bo v Krškem sedež katastrske uprave za davčne okraje Brežice in Krško.

d Napredovanje v učiteljski službi. Napredoval je v 4. skupino II. kategorije Franc Gruden, učitelj v Laškem. d Velika nesreča v Laporju pri Slov. Bistrici. Nek posestnik v laporški fari je vsled hudega mraza kuril v hlevu, da mu ne bi živila ozbla ali poginila. Ponoči pa se je lonec zognjem prevrnil in je začel tleti gnoj. Vsled dima se je zadušilo v hlevu 6 govedi, 2 svinji in nekaj kokoši.

d Namoceno polenovko ima v zalogi tvrdka: Anton Fazarinc, Celje.

Sokolstvo.

Sokolska zleta v Poznanju in Plzenju.

d Poljsko Sokolstvo ima od 27. junija do 1. julija t. l. vsesokolski zlet v Poznanju (zahodna Poljska). Naša dolžnost je, da se odzovemo vabilu bratskega poljskega Sokolstva ter vrnemo obiske, s katerimi so nas že ponovno počastili na naših zletih. Poznanska tla so zgodovinska, iz teh krajev govori zgodovina poljskega naroda, ki je baš tukaj pokazal svojo najdoprnejsjo silo. Udeležba na tem zletu je za vsakega člena najlepša prilika, da se spožna z bratskim severnim narodom in vidi znane zgodovinske kraje. JSS pripravlja skupno potovanje in so vsled tega stroški — dasi velika oddaljenost — proračunani razmeroma nizko, t. j. na 1500 Din.

d V dneh od 5. do 8. julija ima Češka sokolska obec pokrajinske zlet v Plznu. Nič manj kakor udeležba pri zletu v Poznanju je zanimiva in izredno podučna udeležba tudi pri tem zletu. Udeleženci bodo imeli priliko spoznati na zletu veliko organizacijsko sposobnost naroda, pri kojem je tekla zibelka Sokolstva in pri kojem je Sokol razmahnil krila do zadnje gorske koče. Ime Plzen samo govori dovolj. Udeležencu se odpre nov svet, kraj, kjer delujejo industrijska podjetja svetovnega slovesa, ki jih vsakdo občuduje. — Tudi v Plznu se pripravlja skupno potovanje in bodo znašali stroški samo 1000 Din.

d Za oba zleta se naj člani priglasijo pri društvu do 15. marca. Podrobna navodila prejmejo pozneje. Zdravo! Sokolsko društvo v Celju.

Prve setve.

Zelo rame, predvsem februarske setve so le uspešne, če je vrt v zavetni in topli legi in če je zemlja rahla in ima dosti sprstenine. Posebno pripravne so južne, proti soncu nekliko nagnjene gredice. Na njih sneg mnogo prej skopni, zemlja se tudi hitreje osuši in ogreje. Taljenje pospešimo, če na sneg trošimo saje ali pepel ali pa kako drobno prst temne barve. Kljub temu, da so takšne solnčne lege za razne kulturne prav prikladne, so pa za gojitev poletnih povrtnin manj vredne, ker so presuhe. Zemlja mora biti v stari moči ali vsaj v jeseni pognojena in prekopana. Preden sejemo, gredice samo poravnamo, ne da bi zemljo še enkrat obračali. Prenatančnega glajenja gred in drobljenja grudic ne priporočamo, ker se na taki površini po vsaki močnejši megli in po vsakem tudi rahlem dežju dela škodljiva skorja. Na solskem vrtu ne dovoljujem uporabe grabelj za pripravljanje gredic in učenci se smejo posluževati le motik. Boljše nekoliko več grud, nego z grabljami sprašena zemlja. Zemljo pripravljamo za rastline, ne za oko.

Za zelo rame setve na prostem pride le takšna povrtnina v poštev, ki ni občutljiva za mraz. Najprimernejši način setve je setev v vrste in jarke. Seme v jarku pokrijemo, če zemlja na gredih ni dovolj suha ali rahla, s kompostom, ker mokre zemlje ne smemo tlačiti, a zemljo moramo k semenu pritisniti, če hočemo, da bo seme povoljno kalilo. Tudi druge dobre strani ima še kompost, on gnoji, varuje vлагu in se zaradi svoje temne barve močneje segreje (absorbira solnčne žarke), nego ostala zemlja, kar še posebej vpliva na boljšo kalitev semena in na boljšo rast povrtnin.

Pri nekateri zelenjadi se je ozirati tudi na sorte, ker so nekatere bolj pravne za rame, druge boli za pozne setve, n. pr. špinaca Viktorija je prikladna za zelo rano setev. Julijana pa za bolj pozno, ker prenese več suše in ker kljub vročini ne gre izlahka v cvet. Zimska Gaudry, pozno spomladi sejana, gre takoj v cvet. Nizki okroglozni grahi — de grace — so boljši za prve setve nego visoke sorte oglatorznatega graha.

V februarju sejemo korenček, najprej pariški tržni (7).*, potem duviški (5). Tudi debele sorte, ki še proti jeseni dozore, sejemo lahko že zdaj, na pr. St. Valery, sudenburški itd. Od petteršlja pride v poštev listni kodrasti ali dolgi korenasti (5—6), od špinaca že omenjena Viktorija in Julijana (5). Če je zemlja dovolj rodovitna in sprsteninasta ter v jeseni zrigovala (40 centimetrov), sejemo še črni koren ruski enoletni (4—5). Za poskus sejemo lahko majhno gredico solate v prav zaveten in solnčen kotiček. Le kraljica majnika je primerna za ta čas. Uspeh seveda ni vedno povoljen. Najranejši grah je saksa, 60 cm visok. Na 90 cm široko gredo sejemo 2 vrsti, zrno od zrna približno 3 cm. Njemu sledi de grace (20 cm visok, 3 vrste na 1.20 m široko gredo), ob istem času dozori sladkorni najranejši nizki (40 cm, 3 vrste). Drugih sort graha ni treba tako rano sejati, ker se lahko zgodi, da zrno dolgotrajnega, vlažnega in mrzlega vremena seme v zemlji segnije, preden skali. Pred mišmi obvarujemo grah, ako ga namakamo pred setvijo do 1/4 ure v petroleju. Še mokrega sadimo! Petrolej uniči tudi grahorja. Tudi čebulo sejemo rano, najbolj prijubljena je žitavška (5).

Že v februarju lahko sadimo rani krompir, seveda ne da bi ga dali prej

* Številka, ki je n

nakaliti (cimiti). Saditev in nega rane krompirja se v tem slučaju ne loči od poznegra. Uporabljati smemo le srednje debele nerazrezane in zdrave gomolje ranih sort, kakor je n. pr. rožnik, šesttedenski, kifelček itd. Da ne bi krompir v zemlji zmrznil, pokrijemo po saditvi gredo s plastjo napol preprelega gnoja tri prste na debelo. Pozneje varujemo krompirjevo zel s primernimi odejami pred slano.

Vse v februarju izvršene setve ponovimo v marcu. (Letos bode gotovo prišel samo marec vpoštov. Op. ur.)
Fr. Vardjan v »Sadjarju in vrtnarju« 2/1929.

Zavesa, pregrinjala,

fino in dobro izdeluje

M. ŠRIBAR, Celje, Gospodska ulica 27.

Gnojenje vinogradov.

(Konec.)

Apno izholjuje zemljo, če ji pri manjkuje apna. Pri novih nasadih je treba večjih količin apna, približno 20 do 40 metrskih centrov na en hektar (15 oralov), ki ga je dali pred rigolanjem. Pozneje zadostuje, če dodamo vsakih 8—10 let po 10 metrskih centrov zmletega ogljikovo-kislega apna (ali laperja) na en hektar ali 5—7 na oral.

Te hranilne snovi dajemo v sledeči obliki:

1. Kalij dajemo v obliki 40% kalijeve soli. To gnojilo, ki je pri nas najbolj znano, trosimo v jeseni, kmalu po trgovci ali pa zgodaj spomladini, in sicer na široko med vrstami. Najbolje je, če jo poprej zmešamo z navedeno količino apnenega dušika in jo po posipanju plitvo zakopljemo.

Na kaliju revni zemlji — in take je veliko v Sloveniji — prvo leto po gnojenju trta ne rodijo veliko, pač pa se okrepta les in listje, in to je pravilno, ker se mora najprej trta kot tako popraviti. V drugem in tretjem letu gnojenja pa dosežemo zaželeni pridelek.

Mnenje, da vsebuje težka zemlja dovolj kalija in da zaraditega ni treba gncjiti s kalijevo soljo, je napačno. Preizkušnja take zemlje na gospodarski fakulteti v Zagrebu je dognala, da se kalij v težki zemlji nahaja v ne raztopljeni obliki in da ga trta sploh ne more uporabiti, zaraditega je tudi pri težki zemlji treba, če želimo večji in boljši pridelek, da gnojimo z lahko raztopljivo 40% kalijevo soljo.

2. Fosforno kislino uporabljamo v obliki superfosfata, katerega v februarju ali marcu posipamo in na to vinograd okopljemo.

3. Z dušikom je treba istotako kot s kalijem izdatno gnojiti. Za naše razmere je apneni dušik najprimernejše jesensko gnojilo. Apneni dušik kaže pomešati s 40% kalijevo soljo in v jeseni podkopati, da se gnojilo takoj zmeša z zemljo.

Ta način gnojenja, s katerim damo trti vse tri hranilne snovi, imenujemo »polno gnojenje«.

Kakor pri drugih rastlinah, dosežemo tudi pri trti povoljne uspehe in dobra vina le s polnim gnojenjem.

Številni poskusi v zadnjih letih, ki so bili izvedeni s polnim gnojenjem, so pokazali izborne uspehe in se je za umetna gnojila izdani denar dobro obrestoval, ponekod tudi s 140%. Iz tega lahko sklepamo, da je zemlja najboljša hranilnica in da noben denarni zavod ne plača tako visokih obresti, kakor dobro obdelan in gnojen vinograd.

Pravilno gnojen vinograd se tudi najbolj upira raznim škodljivcem. Zdrava trta je zelo odporna, slaba in bolna trta se pa ne more uspešno braniti.

Vsa navedena gnojila uporabljamo vsako zase. Dobe se pa tudi že mešana gnojila. Ako nabavljamo mešana gnojila, moramo zahtevati, da nam prodajalec jamči, da vsebuje mešano gnojilo v resnici toliko hranilnih snovi, kolikor jih trta potrebuje.

Meblovana soba

z dvema posteljema, strogo separirana, z elektr. razsvetljavo in uporabo kuhinje, se išče. Ponudbe na naslov: V. Moor, Ljubljana, Jenkova ul. 13.

Reumatizem, trganje v kosteh, iščas zdravi najuspesnejše **Rheusal pastă.** Dobiva se v vseh lekarnah. Provaja lekarna ARKO, Zagreb Ilica br. 12.

Fran Škof:

Naša hrana.

Pri uživanju vode pridejo v poštve posebej take vode, ki vsebujejo kake posebne rudninske snovi v obliki zdravilnih snovi in poživljajočo ogljikovo kislino. To so razni rudninski vrelci, rudninske ali mineralne vode, slatine in podobno. Veliko zdravilnih vod se izdeluje dandanes umetno, seveda, kjer se to izplača in je dovoz pravil vodrag.

Tudi soda-voda se izdeluje umetno. Ni to drugega, kakor pod gotovim pristiskom z ogljikovo kislino nasičena voda. Včasih ji pridenejo tudi nekaj sode, kuhijske soli, sadnih sokov in podobno. Koncem konca naj se omenim, da ljubimo pač najbolj izmed vseh vod kot pitno vodo še vedno čisto studenčino, ki odgovarja še vedno najbolj vsem zahtevam dobre pitne vode in jo dovajajo zato celo iz velikih daljav in z dragimi napravami v mesta in naselbine. Taka dobra, sveža, osvežujoča pitna voda nemalo omejuje tudi takozvano črezmerno pisanjevanje.

Že pri vodi smo videli, da igrajo tudi razne soli pri prehrani veliko vlogo. Na eni strani dobro, da nam zobje ne gnijejo, ako pijemo trdo vodo, na drugi, kakor se vzame — včasih tudi slabo, ako dobimo hudo drisko, kadar vsebuje trda voda preveč odvajjalne soli. V zdravilstvu igrajo posebno železne soli pri zdravljenju slabokrvnih veliko vlogo. Vendar se večina anorganskih snovi nahaja že v drugih živilih, tako da pravzaprav umetno pridevamo jedilom le kuhijske soli, ki sestoji iz dveh elementov, to je alkalične kovine *Nabria* (*Na*) in klora (*Cl*), tako, da jo kratko pišemo *Na Cl*.

Primitivni ljudje, nomadi, lovci in ribiči, ki se preživljajo največ z mesno hrano in to tudi surovo, s krvjo vred uživajo, kakor meso jede živali, ne čutijo posebne potrebe tudi po kuhijski soli ne, ker je v krvi te snovi v zadostni meri, da je ni potreba še umetno pridevat. Mi pa pustimo, da izteče iz mesa vsa, ali vsaj večina krvi in moramo zato nadomestiti ono sol, ki smo jo odvzeli s krvjo. Ljudje, ki se hranijo z rastlinsko hrano — vegetarijanci — ravnotako rabijo umetnega soljenja. Rastlinska hrana namreč ne vsebuje dovolj natrijevih soli, oz. natrija v razmerju z drugimi snovmi, posebno kalijem. Ako uživamo rastlinsko hrano nesoljeno s kuhijsko soljo, tedaj jemlje kalij, ki pride v naše telo, organizmu prepotrebne natrijeve soli posebno s tem, da izpodriva natrij iz njegove soli fosforne kisline in tvori sam z njim kalijev fosfat. Najbolj se približuje živalski hrani riž, tako da tudi rižojedci ne potrebujejo veliko kuhijske soli, ali celo lahko izhajajo brez nje. Vendar imajo v tem oziru Malajci celo poseben prigovor, ki pravi, da riž brez soli ne nudi posebnega užitka. V državi Equador domačini sploh ne uživajo soli in imenujejo kristjane solojedce.

Sol igra tudi v narodnem gospodarstvu velikansko vlogo in za sol, solne vrelce, solne rudnike itd. so se že stari narodi borili. Še dandanes je kuhijska sol neobhodno potrebna in nenadomestljiv trgovski predmet večine narodov in kot tako važno blago je bila često od raznih kulturnih držav monopolizirana. — Ako pregledamo analize pepelov raznih živalskih in rastlinskih živil, najdemo razmeroma največ natrijevih soli v goveji in v svinjski krvi, v rastlinah pa v špinaci in svežih jabolkih. Izmed drugih anorganskih soli sprejemamo s hrano v naše telo razen že omenjenih natrijevih in kalijevih soli posebno še kalcijeve, magnezijeve in železne soli, ogljikove, fosforne, žveplene, solne in kremikove kisline. Posebno veliko kalija vsebuje krompir, kalcija zelje in mleko, magnezija ozimno žito, železa, oziroma kri, salata in špinaca, fosforne kisline, riž, žito, meso, grah, mleko in mesni ekstrakt, žveplene kisline pa salata, špinaca in jabolka.

Vsa navedena gnojila uporabljamo vsako zase. Dobe se pa tudi že mešana gnojila. Ako nabavljamo mešana gnojila, moramo zahtevati, da nam prodajalec jamči, da vsebuje mešano gnojilo v resnici toliko hranilnih snovi, kolikor jih trta potrebuje.

Meblovana soba

z dvema posteljema, strogo separirana, z elektr. razsvetljavo in uporabo kuhinje, se išče. Ponudbe na naslov: V. Moor, Ljubljana, Jenkova ul. 13.

Poceni se proda

dobro ohranjen šivalni stroj in ročni voz. Celje, Aškerčeva 7, pritličje levo.

Hotel „UNION“

(Celjski dom)

priporoča vsak petek in soboto priznano izborne domače koline.

Izbrana ljutomerska vina (Litmerk) toči čez ulico liter po 16 dinarjev.

Oblašujte!

Kupi se

odložena puža (igrača). Naslov v upravi lista, kamor naj se ev. prinese in pove ceno.

Stanovanje

2 sobi, kuhinja, kopalnica in pritikline ter nekaj vrta, se odda s 1. marcem.

Vpraša se v vili Regini, Lava.

Gospodična

ali dijakinja se sprejme na dobro domačo hrano in stanovanje v sredini mesta.

Dunajski velesejem

(10.—16. marca 1929) (Rotunda do 17. marca)

Posebne prireditve:

Mednarodna razstava za avtomobile in motorna kolesa Tehničke novosti in iznajdbe — Cestne zgradbe — Premogovniki Umetna svila — Dun. modna kužuhov. — Razstava živil in nasladil Vzorno poljedelstvo in gozdarstvo — Razstava avstrijske pitane živine (15.—17. marca 1929)

Nikakoga vizuma! S sejemske izkaznico in potnim listom prost prehod avstrijske meje. Ogrski potni vizum za prehod se dobri proti predložitvi sejmske izkaznice na meji. — Znatne vozne olajšave na jugoslovenskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranu in morju kakor tudi pri zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst kakor tudi velesejske izkaznice (po Din 40°) se dobijo pri Wiener-Messe A.-G., Wien VII. — kakor tudi v dobi lipskega spomladans. sejma — Auskunftstelle v Lipskem, Avstr. Messhaus in pri časnih zastopstvih v Celju: Prva hrv. štadionica, podružnica Celje; Tujsko-prometna pis. Celje

OGLAS.

Komanda 39. pešadijskog puka u Celju, održati će na dan 4. marta 1929. g. u 11. časova pre podne u svojoj kancelariji Staba puka u kasarni Kralja Petra I. Velikog Osvoboditelja

Prvo usmeno javno licitacijo za nabavku potrebnih artikala ljudske hrane za puk i za Privremenu vojnu bolnicu u Celju.

Za Komandu 39. pešadijskog puka, potrebeni su sljedeći artikli i to:

Kropice ili Geršla	300 kilograma
Koruznoga griza	200 >
Krompira	2000 >
Crnoga luka	300 >

Pirinča	350 kilograma
Makarona	400 >
Sirčeta	200 litara

Za Privremenu vojnu bolnicu potrebeni su sljedeći artikli:

Svinjske masti	50 kilograma
Pasulja	50 >
100 litara vina	
Mleka	12 do 20 litara dnevno
Limuna	dnevno 3 do 4 komada
50 kilograma sode za pranje	
50 kilograma sapuna	

Izporuka napred navedenih artikala odmah po odobrenju nadležne vojne vlasti sem za one artikle šta će se ustmeno imenovati na samoj licitaciji.

Izplata za izporuku artikala vršiti će se na kasi 39. puka.

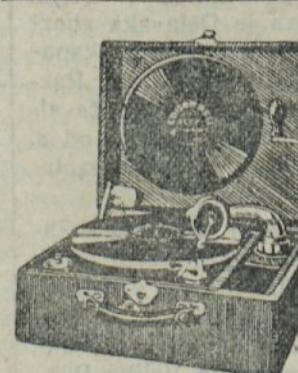
Detajlni uslovi za izporuku mogu se vidjeti svakog radnog dana za vreme kancelarijskih časova u Stabu 39. puka u Celju.

Propisna kaucija položiti će se na dan licitacije u 10 časova na kasi 39. puka i to za domaće 5%, za strane 10%. Naknadne ponude se ne primaju.

Nadmotači na dan licitacije poneti će sobom mustre navedenih artikala.

Pozivaju se zainteresovani da odredjenoga dana dodiju na licitaciju.

Iz kancelarija Staba 39. pešadijskog puka
broj 940 od 15. februara 1929. g.

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi plošče »His Master's Voice» in »Columbia» katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo proti gotovini in po zelo ugodnih obrokih pri

Goričar & Leskovšek, Celje
knjigarna in veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi predmeti.